

Dragocena knjižnica Franceta in Borisa Kidriča vključuje prve izdaje slovenskih klasikov s področja leposlovja. Dopolnjujejo jo muzejski predmeti iz pisarne Borisa Kidriča.

foto: S. Požarnel

foto: S. Požarnel

Čitalniški prostor krasijo dela slovenskih umetnikov. Na sliki Deklica s pikapolonico kiparja Stojana Batiča.

Muzej novejše zgodovine Slovenije

Knjižnica: Celovška cesta 23, 1000 Ljubljana
vodja knjižnice: Darja Urbanc
telefon: 01 300 96 22, faks: 01 433 82 44
e-naslov: knjiznica@muzej-nz.si

spletna stran: http://www.muzej-nz.si/sl/pages.php?id_meni=125&id=83
Odpriost knjižnice: od ponedeljka do petka, od 9. do 13. ure.

foto: S. Požarnel

Cekinov grad

Muzej novejše zgodovine Slovenije, osrednja nacionalna muzejska ustanova za zgodovino Slovencev v 20. in 21. stoletju, ima obsežno in urejeno specialno knjižnico, ki je odprta za javnost. Nahaja se v prenovljenem baročnem dvorcu Cekinov grad v osrčju ljubljanskega mestnega parka Tivoli. Njen član lahko postane vsakdo, ki izpolni pristopno vpisnico.

Specializirana knjižnična zbirka nudi uporabnikom odlično izhodišče za pregledno ali poglobljeno preučevanje slovenske novejše zgodovine. Z izborom del in načrtnim dopolnjevanjem zbirke, z edinstvenimi ali redkimi publikacijami nudi vpogled v področja slovenskega etničnega prostora, narodnih manjšin, emigrantov in imigrantov od začetka 20. stoletja ter omogoča primerjalni študij.

Knjižnična zbirka obsega več kot 24.000 enot, ki se jih je postopoma in sistematično zbiralo več kot 70 let. Muzej deluje od leta 1948, njegove korenine pa segajo v čas druge svetovne vojne, ko je bil 12.

januarja 1944 ustanovljen Znanstveni institut pri IO OF (Izvršnem odboru Osvobodilne fronte). Sodelavci prve znanstvene ustanove na osvobojenem ozemlju Slovenije in Jugoslavije so sistematično zbirali knjižno in arhivsko gradivo ter oblikovali t. i. Roško knjižnico, katere del je po vojni prevzel tudi Muzej narodne osvoboditve. V nizu kasnejših preimenovanj so se spreminjale prioritete naloge muzeja in posledično nabavna politika knjižnice, z združevanji in razdruževanji pa tudi obseg knjižnične zbirke. Sprva je zbirka vključevala predvsem publikacije o drugi svetovni vojni in zgodovini delavskega gibanja, kasneje pa se je tematsko in vsebinsko razširila.

Danes lahko uporabniki pregledujejo knjige s področja politične, vojaške, gospodarske, socialne in kulturne zgodovine, etnologije, zgodovinopisja, vojnih ved, domoznastva, umetnosti, književnosti ... Na voljo je obsežen izbor tujih in slovenskih teoretskih muzeoloških publikacij ter muzejskih in galerijskih katalogov. Monografske publikacije so postavljene v prosti pristop in urejene po sistemu UDK. Uporabniki si jih lahko izposodijo na dom, z izjemo nekaterih zelo redkih ali starejših publikacij, ki jih prebirajo v čitalnici s štirimi mizami in povezavo do svetovnega spleta. Enako velja za serijske publikacije, ki jih hranimo ločeno v knjižnem depozitu. V knjižnem depozitu hranimo tudi dragoceno originalno gradivo iz zbirke tiskov druge svetovne vojne, ki jih kot varuhi kulturne dediščine izposojamo le izjemoma in pod posebnimi pogoji, npr. za razstave.

Knjižnico pomembno bogatijo tudi donacije, naj omenimo le dragoceno knjižnico Franceta in Borisa Kidriča, ki je postavljena ločeno kot corpus separatum.

Zbirka partizanskega tiska ima posebno kulturno-zgodovinsko vrednost. Nekatere primerke sta MNZS in MGLC predstavila na razstavi *Partizanski tisk*, ki je bila na ogled v Ljubljani (2004) in Benetkah (2008). Na sliki *Prešernova Zdravljica*, Davča 1944.

Knjižnica skrbi tudi za trženje, izmenjavo in pošiljanje muzejskih publikacij v osrednje svetovne knjižnice.

Večina gradiva v prostem pristopu je vpisana v računalniški katalog, uporabniki dostopajo do informacij o gradivu preko spletne aplikacije COBISS/OPAC, za starejše gradivo so na voljo listkovni katalogi. Zaposlena bibliotekarka skrbi za tekočo in retrospektivno katalogizacijo gradiva ter vodenje osebnih bibliografij zaposlenih v sistemu COBISS. Opravlja informacijsko in referenčno dejavnost, skrbi za izposajo, medknjižnično izposajo, oddajo obveznih izvodov, pripravlja strokovne bibliografije, predstavlja poslanstvo, zgodovino in delovanje knjižnice vodenim skupinam in opravlja druga bibliotekarska dela.

Gradivo pridobiva z darovi in nakupi na domačem in tujem tržišču, preko knjigotržcev ali v antikvariatih. Zavedajoč se nacionalnega pomena popularizacije kulturne dediščine in širitve znanja si prizadeva posebno pozornost nameniti aktivni izmenjavi muzejskih publikacij s sorodnimi ustanovami doma in v tujini, zlasti s kulturnimi središči zamejskih Slovencev, z referenčnimi evropskimi centri in osrednjimi svetovnimi knjižnicami.

Knjižnica deluje v skladu s strokovnimi standardi, vpisana je v e-Razvid knjižnic in kot polnopravna članica aktivno vključena v sistem COBISS. Prek sistema vzajemne katalogizacije Republike Slovenije se vključuje tudi v evropsko in svetovno računalniško mrežo ter je umeščena v World guide to Libraries.

V knjižnici sledimo razvoju bibliotekarske stroke in nacionalnega knjižničnega sistema ter živimo dinamičen utrip muzeja. Muzejski delavci opažamo, da številnim uporabnikom veliko pomeni možnost dostopa do storitev različnih muzejskih oddelkov, kot so izposoja knjižničnega gradiva na dom ali v čitalnico, posvetovanje s kustosi in dostop do

digitaliziranih fotografij v bogati muzejski fototeki. Sodobni muzeji ne le hranijo, interpretirajo in popularizirajo naravno in kulturno dediščino človeštva, ampak tudi vse bolj prevzemajo vlogo kulturnih, raziskovalnih in izobraževalnih središč. Postajajo srečališča najrazličnejših skupin, prostor dialoga in razmisleka.

Vabimo vas, da se v tem duhu srečamo tudi v specialni knjižnici za kulturo Muzeja novejše zgodovine Slovenije!

Darja Urbanc

Viri in literatura:

Milan Bevc, O delu in razvoju Muzeja narodne osvoboditve LRS od ustanovitve do danes, Letopis Muzeja narodne osvoboditve LRS, 1957, str. 153–159.

Marija Pečan, Knjižnica Muzeja novejše zgodovine, Muzej novejše zgodovine: 1948–1998: zbornik (ur. Nataša Urbanc, Muzej novejše zgodovine), Ljubljana 1998, str. 59–62.

France Škerl, Znanstveni inštitut, Zgodovinski časopis, 19–20, 1965/1966, str. 31–64.

Igor Zemljič, Knjižnica Inštituta za novejšo zgodovino 1944–2009, Zgodovinopisje v zrcalu zgodovine: 50 let inštituta za novejšo zgodovino (ur. Aleš Gabrič, Inštitut za novejšo zgodovino), Ljubljana 2009, str. 139–162.